

Bedriftsdemokratinemndas protokoll 5/06

Historisk arkiv

Publisert under: Regjeringen Solberg

Utgiver: Arbeids- og inkluderingsdepartementet

Dato: 12.05.2006

Behandlede saker: Sak 05/24 Trondheim Renholdsverk AS. Sak 06/10 Otera Entreprenør AS. Sak 06/11 Studentsamskipnaden i Trondheim. Sak 04/16 Orkla ASA.

Møte i Bedriftsdemokratinemndas arbeidsutvalg 12. mai 2006

Tilstede:

Gudmund Knudsen

Ingebjørg Harto

Gro Granden

Fra sekretariatet møtte Maria Gangsaas Sogn og Bodil Stueflaten

Møtet varte fra klokken 1100 – 1300.

Vedtak ble truffet i følgende saker:

Sak 05/24 Trondheim Renholdsverk AS

Sak 06/10 Otera Entreprenør AS

Sak 06/11 Studentsamskipnaden i Trondheim

Sak 04/16 Orkla ASA

1. Godkjenning av møteinnkalling

Innkalling til møtet 12. mai 2006 ble godkjent.

5. Sak 04/16 Orkla ASA

I brev 28. april 2006 søker Orkla ASA på vegne av de tillitsvalgte i konsernet om unntak fra representasjonsforskriftens § 14 trettende ledd om opprykksordning

ved forholdstallsvalg for å sikre kjønnsrepresentasjon i tråd med allmennaksjeloven § 6-11a. Det søkes videre om forkortet funksjonstid for de styremedlemmene som blir valgt inn ved vårens valg, dersom valget ikke fører til en kjønns sammensetning i tråd med lovens ordning. Den forkortede funksjonstiden vil i så fall være en følge av at det må avholdes nytt valg før 1. januar 2008, som er siste frist for gjennomføringen av allmennaksjelovens regler om kjønnsrepresentasjon.

I henhold til søknaden skal det avholdes valg av de ansattes representanter til styre og bedriftsforsamling i Orkla ASA i løpet av våren 2006. På bakgrunn av tidligere vedtatt konsernordning fra Bedriftsdemokratienemnda, senest ved vedtak 8. mars 2006 i sak 96/3, skal det velges to styrerepresentanter og en observatør fra den norske delen av konsernet.

Det har vært tradisjon blant de ansatte å legge frem felles lister som er omforent mellom de LO-organiserte og funksjonærene. Dette samarbeidet er blitt besluttet videreført i forbindelse med vårens valg. I denne forbindelse har det vist seg vanskelig å finne frem til en liste som oppfyller representasjonsforskriftens krav til kjønnsfordeling. I henhold til søknaden gir det faktum at det kun skal velges to styremedlemmer lite rom for manøvrering uten å utfordre plattformen ordningen bygger på.

De ansatte har på denne bakgrunn behov for noe tid for å finne og forankre en god løsning, og har anmodet selskapet om å sende søknad til Bedriftsdemokratienemna. Det bes samtidig om at søknaden hastebehandles.

Søknaden er bygget på en forutsetning om at kravene til kjønnsrepresentasjon i allmennaksjelovens § 6-11a skal være oppfylt innen utgangen av overgangsperioden for gjennomføring av reglene, som løper ut 1. januar 2008. Dette innebærer at dersom de ansatte ikke på annen måte har klart å få i stand representasjon i tråd med lovens ordning, må det avholdes nytt valg av ansatterepresentanter til styret i Orkla ASA før denne tid. På denne bakgrunn søkes det også om forkortet funksjonstid for de medlemmene som velges ved vårens valg. Dette innebærer et unntak fra representasjonsforskriften § 17.

I henhold til søknaden skal tjenestetiden for de ansattevalgte medlemmene som eventuelt da velges løpe frem til ordinært valg våren 2008.

Det understrekes i søknaden at søknaden kun gjelder midlertidig unntak fra representasjonsforskriften, og ikke forutsetter noe unntak fra allmennaksjeloven § 6-11a, jf. forskriften § 5, som bestemmer at slikt unntak ikke kan gis.

I avtale 28. april 2006 sier lederen for henholdsvis representantskapet for LO-ansatte og lederen for representantskapet for funksjonærer seg enige i søknadens begrunnelse og innhold, og i at sammensetningen av ansattevalgte styrerepresentanter skal bringes i samsvar med allmennaksjeloven § 6-11 a før denne trer i kraft.

Bedriftsdemokratinemndas kompetanse

Arbeidsutvalget tar først standpunkt til om nemndas kompetanse etter representasjonsforskriften § 5 til å gjøre unntak fra forskriftens regler også omfatter § 14 trettende ledd om opprykksordning ved forholdstallsvalg for å sikre kjønnsrepresentasjon etter allmennaksjeloven § 6-11 a.

Allmennaksjeloven § 6-11 a om krav til representasjon av begge kjønn i allmennaksjeselskapers styre kom inn i allmennaksjeloven ved endringsloven 19. desember 2003 nr. 120. Annet ledd i den nye § 6-11 a fastsetter egne regler om krav til kjønns sammensetning for de ansattes styrerepresentanter. Når det skal velges to eller flere styremedlemmer for de ansatte, skal begge kjønn være representert. Allmennaksjeloven § 6-11 a ble satt i kraft fra 1. januar 2006. Etter endringsloven del XIII gjelder for allmennaksjeselskaper som er stiftet før lovens ikrafttredelse en overgangsordning på to år, slik at representasjonen i henhold til allmennaksjeloven § 6-11 a for disse selskapene først må være på plass innen 1. januar 2008. Det er i denne sammenheng ikke gitt særregler for de ansattes styremedlemmer, og arbeidsutvalget legger derfor til grunn at overgangsordningen også gjelder for disse. Dette betyr at det lovfastsatte kravet om kjønnsrepresentasjon for de ansattes styremedlemmer i Orkla ASA ikke behøver å være gjennomført før 1. januar 2008.

I forbindelse med ikraftsettingen av allmennaksjeloven § 6-11 a ble det ved forskrift 16. desember 2005 nr. 1571 vedtatt enkelte nye bestemmelser i representasjonsforskriften om gjennomføringen av den lovbestemte kjønnsrepresentasjonen blant de ansattes styrerepresentanter. Blant disse reglene er forskriften § 14 trettende ledd, som denne saken gjelder. De nye reglene i representasjonsforskriften trådte i kraft allerede fra 1. januar og 15. januar 2006, dvs. nærmere to år før selskapene har plikt til å gjennomføre den lovbestemte representasjonsordningen.

Etter representasjonsforskriften § 5 har Bedriftsdemokratineemnda en generell myndighet til å gjøre unntak fra representasjonsreglene i aksjelovgivningen og representasjonsforskriften. Det eneste unntaket fra nemndas dispensasjonsmyndighet gjelder det lovbestemte kravet om kjønnsfordeling blant de ansattes styrerepresentanter i bl.a. allmennaksjeloven § 6-11 a annet ledd.

Spørsmålet blir så om dette unntaket fra nemndas dispensasjonsadgang også gjelder de nærmere reglene i representasjonsforskriften om gjennomføringen av kravet til kjønnsfordeling.

Unntaksregelen i forskriften § 5 annet ledd er etter sin ordlyd begrenset til den lovbestemte kjønnsrepresentasjonen, og omfatter således ikke reglene i representasjonsforskriften som knytter seg til denne, herunder forskriften § 14 trettende ledd. Etter forskriftens ordlyd skulle således nemnda ha den samme kompetanse til å gjøre unntak fra disse reglene som for forskriften ellers.

Spørsmålet blir så om det gjør seg gjeldende særlige hensyn som likevel tilsier at det ikke kan dispenseres fra forskriftens bestemmelser om gjennomføringen av kjønnsrepresentasjonen.

Utvalget kan for sin del ikke se at så er tilfelle. Reglene i representasjonsforskriften om gjennomføringen av kjønnskvoeringen etter § 6-11 a annet ledd er som representasjonsforskriften øvrige regler om gjennomføringen av valget av de ansattes styrerepresentanter prosedyreregler. Det er regler som må følges for å gjennomføre den lovbestemte

representasjonsordningen, med mindre nemnda etter en konkret vurdering gir dispensasjon.

Formålet med nemndas dispensasjonsmyndighet etter § 5 er etter søknad å kunne fastsette særordninger om gjennomføringen av de ansattes representasjonsrett når lovens og forskriftens ordning "...vil medføre vesentlig ulemper eller er uhensiktsmessig for gjennomføringen av ..." de ansattes representasjonsrett. Bestemmelsen dekker et åpenbart praktisk behov for å fastsette individuelle og avvikende ordninger for det enkelte selskap hvor det gjør seg gjeldende særlige hensyn. For utvalget fremstår det som klart at et slikt behov for å godkjenne særordninger også kan tenkes i forhold til reglene om kravet til kjønns sammensetningen for ansatte-representantene i styret. Et eksempel på dette er nettopp søknaden fra Orkla ASA hvor det synes å være et klart behov å få noe bedre tid til å gjennomføre det lovbestemte kravet til kjønnsrepresentasjonen enn det som er fastsatt i forskriften. Utvalget kan ikke se at en slik kompetanse for nemnda kan undergrave gjennomføringen av den lovbestemte kjønnsrepresentasjonen. Tvert i mot ser utvalget det slik at dette vil gi nemnda muligheter til å finne fornuftige ordninger for gjennomføringen av den nye lovbestemmelsen i enkelttilfeller hvor den normalordningen forskriften fastsetter av særlige grunner er uhensiktsmessig.

Arbeidsutvalget mener på denne bakgrunn at Bedriftsdemokratinemndas myndighet etter representasjons-forskriften § 5 til å gjøre unntak fra blant annet representasjonsforskriftens valgeregler, også omfatter de nye reglene i representasjonsforskriften om gjennomføringen av kjønnsrepresentasjonen i allmennaksjeloven § 6-11 a annet ledd. Utvalget mener således at det med hjemmel i dispensasjonsmyndigheten i forskriften § 5 kan dispensere fra opprykksregelen i representasjonsforskriften § 14 trettende ledd så lenge dispensasjonen ikke kommer i konflikt med det lovbestemte kravet til kjønns sammensetning som det ikke kan dispenseres fra.

Når det gjelder den konkrete søknaden viser Arbeidsutvalget til at søknaden er sendt etter anmodning fra representanter for de lokale fagforeningene i selskapet. Disse har avgitt egen uttalelse der søknaden støttes, og der det

bekreftes at sammensetningen av selskapets styre skal bringes i samsvar med allmennaksjeloven § 6-11a før utløpet av overgangsperioden.

Arbeidsutvalget viser til at det har vært store endringer i konsernet i den senere tid, og at de ansatte på denne bakgrunn har behov for noe ekstra tid for å sikre både et listesamarbeid og korrekt kjønnsrepresentasjon.

Arbeidsutvalget viser videre til at det er et absolutt krav at representasjonen i henhold til § 6-11a er på plass innen 1. januar 2008. Det forutsettes derfor at det sørges for at dette skjer, og at det om nødvendig avholdes nytt valg for å sikre slik representasjon.

Det vises til at de ansattevalgte medlemmene i henhold til forskriftens regler har en funksjonstid på to år, og at funksjonstiden for de ansattevalgte styremedlemmene i så fall må forkortes.

Arbeidsutvalget godkjenner søknaden om unntak fra opprykksordningen i representasjonsforskriften § 14 trettende ledd. Videre godkjennes søknaden om unntak fra regelen om to års funksjonstid i § 17 første ledd annet punktum, forutsatt at det blir nødvendig å avholde nytt valg.

Arbeidsutvalget fatter slikt

vedtak:

"I medhold av allmennaksjeloven § 6-4 fjerde ledd, jf. representasjonsforskriften § 5 og delegasjonsvedtak av 23. januar 2006 gjør Bedriftsdemokratineandas arbeidsutvalg unntak fra representasjonsforskriften § 14 trettende ledd, slik at den foreskrevne opprykksordning ikke kommer til anvendelse ved valget av ansatterepresentanter til styret i Orkla ASA våren 2006.

Unntaket gis under forutsetning av at begge kjønn er representert blant ansatte-representantene i styret i Orkla ASA innen 1. januar 2008, jf. allmenn-aksjeloven § 6-11 a annet ledd.

Arbeidsutvalget gir også dispensasjon fra tjenestetiden i representasjons-forskriften § 17 første ledd slik at funksjonstiden for de styremedlemmene som velges våren 2006 kan forkortes dersom det må avholdes nyvalg av ansatterepresentanter for å gjennomføre kravene om kjønnsrepresentasjon i allmennaksjeloven § 6-11 a annet ledd."